

**Rīgas Aeronavigācijas institūta attīstības
stratēģija 2021.-2027.gadam**

Rīga, 2021

1. Ievads

Rīgas Aeronavigācijas institūta (turpmāk tekstā – RAI) attīstības stratēģija 2021.-2027.gadam (turpmāk tekstā – Stratēģija 2021) ir vidēja termiņa plānošanas dokuments, kas nosaka RAI attīstības pēctecību turpmākajiem septiņiem gadiem, formulē attīstības mērķi, uzdevumus un stratēģijas izpildes rezultātā sasniedzamos rādītājus.

RAI Stratēģija 2021 ir izstrādāta, pamatojoties uz:

- 1) Nacionālo attīstības plānu 2021.-2027.gadam;
- 2) Izglītības attīstības pamatnostādņem 2021.-2027.gadam;
- 3) Zinātnes, tehnoloģijas attīstības un inovācijas pamatnostādnes 2021. - 2027. gadam;
- 4) Transporta attīstības pamatnostādņem 2021.-2027.gadam.

Nacionālais attīstības plāns (NAP 2027) nosaka lielākos valsts ieguldījumus Latvijas attīstībā un cilvēku dzīves kvalitātes uzlabošanā, iekļaujot prioritātes, mērķus, investīciju virzienus, reformas un politikas izmaiņas, un šie virzieni kalpo par pamatu arī institūta attīstības plānam, kas pielāgo valsts noteiktās prioritātes institūta vajadzībām, līdzsvarojot ieguldījumus un radot pievienoto vērtību akadēmiskajā un pētnieciskajā darbībā, kas vienlaikus sekmē gan institūta izaugsmi, gan Latvijas ilgtspējīgu attīstību.

Izglītības attīstības pamatnostādņem 2021.–2027. gadam nosaka, ka izglītība ir būtiska ne tikai valsts, bet arī institūta attīstībai. Institūta mērķis plašākajā izpratnē ir sagatavot indivīdu dzīvei un profesionālajai darbībai, nodrošinot zināšanu un prasmju apguvi, pilsonisko iesaisti un konkurētspējīgu profesionālo sagatavotību. Institūta attīstības mērķi ir cieši saistīti ar valsts stratēģiskajiem virzieniem – tautsaimniecības izaugsmi, sabiedrības labklājības stiprināšanu, demokrātiskas un pilsoniski aktīvas sabiedrības veidošanu, kā arī Latvijas kultūrvēsturiskās identitātes un valodas ilgtspēju.

Institūta attīstības plāna virsmērķis ir nodrošināt kvalitatīvas izglītības, pētniecības un profesionālās izaugsmes iespējas visiem studentiem un pētniekiem, lai veicinātu viņu potenciāla attīstību un spēju pielāgoties pārmaiņām zinātnē, sabiedrībā un tautsaimniecībā, vienlaikus atbalstot NAP2027 redzējumu par Latviju kā zināšanu sabiedrību ar mūsdienu prasībām atbilstošu izglītību un ilgtspējīgu attīstību.

Zinātnes, tehnoloģijas attīstības un inovācijas pamatnostādnes 2021.–2027. gadam (ZTAIP 2027) nosaka vidēja termiņa zinātnes un tehnoloģiju attīstības politikas pamatprincipus, mērķus, prioritātes, rīcības virzienus un uzdevumus Latvijā, veicinot Nacionālā attīstības plāna 2027 (NAP 2027) stratēģisko mērķu sasniegšanu. Institūta stratēģija ir cieši sasaistīta ar ZTAIP 2027, nodrošinot institūta ieguldījumu prioritārajos virzienos: pētniecības izcilības veicināšana, inovāciju attīstība, zināšanu un tehnoloģiju pārnese, P&A cilvēkkapitāla stiprināšana, kā arī izglītības kvalitātes un pieejamības uzlabošana.

Transporta attīstības pamatnostādnes 2021.–2027. gadam (TAP2027) nosaka valsts vidēja

termiņa transporta politikas mērķus, prioritātes un rīcības virzienus, orientējoties uz ilgtspējīgu cilvēku mobilitātes nodrošināšanu, ekonomikas izaugsmi, uzņēmējdarbības vides attīstību un transporta pieejamību. Institūta stratēģija ir cieši sasaistīta ar TAP2027, nodrošinot ieguldījumu transporta un mobilitātes jomā nepieciešamo zināšanu un tehnoloģiju attīstībā, pētniecības un inovāciju stiprināšanā, kā arī izglītības kvalitātes un profesionālās sagatavotības paaugstināšanā.

Ņemot to vērā, RAI vīzija ir būt par Baltijas reģionā atzīstamu profesionālu augstskolu, kas sagatavo transporta nozares, īpaši aviācijas jomas, speciālistus un nodarbojas ar pielietojuma rakstura pētniecību.

RAI misija ir gatavot augstas kvalifikācijas speciālistus mūsdienīgās, ātri attīstošās ekonomikas nozarēs, pirmkārt, aviācijas jomā un transporta pārvadājumos.

Papildus diplomam RAI aviācijas jomas absolventi saņem profesionālās sagatavotības licenci vai sertifikātu, kas dod viņiem tiesības uzreiz pēc augstskolas absolvēšanas uzsākt darbu attiecīgajos nozares uzņēmumos. Tiesības apmācīt studējošos, lai viņi varētu saņemt šādu sertifikātu, RAI dod Eiropas Aviācijas drošības aģentūras izsniegta licence. RAI regulāri tiek veikti šīs aģentūras organizēti auditi, kas ir apliecinājums RAI iegūtās izglītības kvalitātei un atbilstībai Eiropas Savienības standartiem.

Šāda savstarpēja sasaitē nodrošina institūta ieguldījumu valsts transporta nozares attīstībā, vienlaikus stiprinot akadēmisko un pētniecisko kapacitāti, inovāciju potenciālu un ilgtspējīgas izglītības iespējas.

2. Esošās situācijas raksturojums

RAI ir profesionāla augstskola ar vairāk nekā 30 gadu pieredzi augstākās izglītības un transporta nozares speciālistu sagatavošanā. RAI īsteno profesionālā bakalaura un profesionālā maģistra studiju programmas, kā arī nodarbojas ar lietišķa rakstura pētniecību. Mācībspēkus veido vēlētais akadēmiskais personāls un uz līguma pamata piesaistītais viespersonāls, tostarp augsti kvalificēti Latvijas transporta nozares speciālisti un citu augstskolu mācībspēki, kas vada teorētiskos pamatkursus un nozares profesionālās specializācijas kursus. Pētnieciskais darbs tiek organizēts “Rīgas Aeronavigācijas institūtā” kā zinātniskā institūcija, kas reģistrēta Latvijas Republikas zinātnisko institūciju reģistrā ar reg. nr. 472 007.

RAI pētniecības un inovāciju darbība nav fundamentāla, bet lietišķa, koncentrējoties uz konkrētu praktisku problēmu risināšanu transporta un inženierzinātņu jomā. Tā cieši sasaistīta ar Nacionālo attīstības plānu, Izglītības, Zinātnes un Transporta attīstības politiku, kā arī mērķiem līdz 2027. gadam izveidot stabilu cilvēkkapitālu pētniecībai un attīstībai, veicinot inovāciju kapacitāti un tehnoloģisko progresu tautsaimniecībā. Starptautiskajā līmenī RAI konkurētspēju stiprina sadarbība starp dažādām industrijām un specializācijām, veidojot jaunas inovatīvas pieejas studiju programmās un pētniecībā, kā arī pielietojot tās transporta nozares risinājumu attīstībā.

RAI stratēģijas apakšmērķis zinātnes un pētniecības attīstībā ir palielināt institūta konkurētspēju, izveidojot stabilu pētniecības infrastruktūras un cilvēkkapitāla bāzi, stiprinot sadarbību starp zinātni un biznesa sektoru, kā arī attīstot pētniecības rezultātu ieviešanu uzņēmējdarbībā.

Rīgas Aeronavigācijas institūts (RAI) piedāvā profesionālās bakalaura un maģistra studiju programmas vairākos studiju virzienos, pielāgotas transporta un inženierzinātņu nozares prasībām.

- Informatīvo tehnoloģiju, datortehnikas, elektronikas un telekomunikāciju jomā RAI īsteno vienu bakalaura programmu “Elektronisko iekārtu apkalpošana”.
- Mehānikas, metālapstrādes, siltumenerģētikas un mašīnzinību virzienā tiek piedāvātas divas bakalaura programmas – “Gaisa kuģu tehniskā apkope” un “Gaisa transportsistēmu vadība un ekspluatācija” –, kā arī viena maģistra programma “Transportsistēmu vadīšana”.
- Transporta pakalpojumu jomā institūts nodrošina trīs bakalaura programmas – “Gaisa satiksmes vadība”, “Starptautisko pārvadājumu loģistika” un “Starptautisko pārvadājumu uzņēmuma vadība” –, kā arī vienu maģistra programmu “Starptautisko pārvadājumu uzņēmējdarbības vadība”.

RAI studiju programmas ir akreditētas uz sešiem gadiem, nodrošinot kvalificētu speciālistu sagatavošanu un savienojot akadēmiskās zināšanas ar praktiskām prasmēm, kas atbilst gan Latvijas, gan starptautiskajām nozares prasībām.

Visā RAI darbības laikā ir sagatavoti vairāk nekā 50 000 dažādu speciālistu, tostarp radiotehniķi, aviodispečeri, transporta uzņēmumu vadītāji, transporta jomas ekonomisti un menedžeri, piloti un mehāniķi.

Šobrīd institūtā studē vairāk nekā 300 studentu no dažādām valstīm ar atšķirīgu kultūras un valodas vidi. Vairāk nekā puse no viņiem ir ārvalstu studenti. RAI absolventi strādā Eiropā, Āzijā, Āfrikā, Ziemeļamerikā un Dienvidamerikā.

RAI aktīvi attīsta zinātniskos pētījumus, kas orientēti uz praktisku pielietojumu aviācijā, transportā un inženierzinātnēs. Institūts apvieno pētījumus, integrējot tos mācību procesā: studenti piedalās pētniecības grupās un starptautiskās konferencēs, kas ļauj attīstīt prasmes un pielietot mūsdienīgas zināšanas profesionālajā praksē. Galvenās pētniecības jomas ietver inovatīvas aviācijas sistēmas, aerodinamiku, gaisa satiksmes vadību, transporta loģistiku, transporta ekonomiku un mārketingu, NextGen lidostas, informācijas tehnoloģijas un kibernetiku, mehatroniku un robotiku, bezpilota lidaparātus un sistēmas, mākslīgo intelektu un IoT, kompozītmateriālus, zaļo un atjaunojamo transportu, kā arī drošību, riska vadību un cilvēkfaktoru.

RAI akadēmiskais un zinātniskais personāls veic pētījumus, publicē rezultātus recenzētās žurnālos, piedalās starptautiskās konferencēs un īsteno praktiskos projektus, un visi šie pētījumu rezultāti tiek aktīvi un sistemātiski integrēti mācību programmās, nodrošinot, ka studenti iegūst visjaunākās zināšanas un praktiskās prasmes, tieši balstoties uz aktuālajiem zinātniskajiem sasniegumiem. Personāls aktīvi iesaista studentus pētniecībā, veicina viņu profesionālo attīstību un

nodrošina ciešu saikni starp akadēmisko un pētniecisko darbu un nozares vajadzībām, tādējādi stiprinot institūta zinātnisko kapacitāti, kā arī veicinot progresīvu zināšanu, inovatīvu ideju un praktiskās pieredzes apmaiņu, ļaujot risināt reālas nozares problēmas.

RAI īpašu uzmanību pievērš starpdisciplināritātei un starptautiskajai sadarbībai, tostarp Erasmus+ programmās un kopīgos projektos ar Eiropas partneriem, kas veicina inovāciju attīstību, kvalificētu speciālistu sagatavošanu un nostiprina institūta pozīcijas kā vadoša lietišķo pētījumu un inovāciju centra aviācijā, transportā un inženierijā.

3. RAI pārvaldības struktūra

Saskaņā ar Augstskolu likumu, RAI Satversmi un pievienoto RAI pārvaldības struktūrshēmu RAI galvenās pārstāvības un vadības institūcijas ir:

- Konvents-Valde,
- Senāts,
- Rektors,
- Prorektors,
- Fakultātes dekāns,
- Studiju programmu direktori.

Konvents – Valde (turpmāk tekstā Konvents) ir RAI augstākā koleģiālā pārstāvības un vadības institūcija un lēmēj institūcija akadēmiskajos un zinātniskajos jautājumos. Konvents sastāv no 11 pārstāvjiem.

Senāts ir personāla koleģiāla vadības institūcija un lēmēj institūcija, kas apstiprina kārtību un noteikumus, kuri regulē visas RAI darbības jomas. Senāta pilnvaru laiks ir četri gadi. Senāts sastāv no 10 senatoriem.

Rektors ir RAI augstākā amatpersona, kas īsteno vispārējo administratīvo vadību un bez īpaša pilnvarojuma pārstāv augstskolu. Rektoru aizklātā balsošanā ievēlē Konvents uz pieciem gadiem ne vairāk kā divas reizes pēc kārtas.

RAI ir vismaz viens prorektors. Prorektoru skaitu un viņu galvenos pienākumus nosaka Konvents. Prorektors īsteno studiju un zinātniski pētnieciskā darba operatīvo vadību, koordinē un organizē RAI sadarbības un attīstības pasākumus, kā arī veic citus Konventa, Senāta un rektora noteiktos uzdevumus.

RAI Fakultātes dekānu ievēlē Senāts. Dekāns vada fakultātes akadēmisko, pētniecisko un administratīvo darbību, nodrošina studiju un pētniecības kvalitāti, koordinē personāla darbu un resursu izmantošanu.

Studiju programmu direktors vada un koordinē konkrētās studiju programmas akadēmisko un pētniecisko darbību, nodrošina studiju procesa un kursu kvalitāti.

RAI vadība un pārvaldība faktiski notiek, koleģiāli sadarbojoties minētajām institūcijām,

kā arī uzklauset studējošo pašpārvaldi un akadēmisko personālu.

4. SVID analīze

SVID analīze RAI Attīstības stratēģijā 2021–2027 ļauj sistemātiski novērtēt institūta iekšējās stiprās un vājās puses, kā arī ārējās iespējas un draudus. Tā palīdz identificēt jomas, kurās RAI var stiprināt konkurētspēju, veicināt inovācijas un attīstīt akadēmisko un pētniecisko darbību. Analīzes rezultāti nodrošina pamatotu stratēģisko plānu izstrādi, resursu efektīvu sadali un ilgtermiņa mērķu sasniegšanu. Tas ļauj RAI adaptēties nozares prasībām un saglabāt vadošo pozīciju aviācijas un transporta izglītībā un pētniecībā.

Stiprās puses	Vājās puses
<ul style="list-style-type: none"> • Kvalificēts akadēmiskais un zinātniskais personāls ar starptautisku pieredzi; • Integrēta pētniecība un studiju process; • Attīstīta studiju programmas praktiskā daļa, kas dod iespējas studējošajiem saņemt licenci vai sertifikātu, lai varētu uzsākt darba gaitas ES normatīvi regulējamās jomās; • Izveidotas starptautiskās sadarbības iespējas Erasmus+ un citu programmu ietvaros; • Laba sadarbība ar darba devēju organizācijām, darba devēju piesaiste studiju programmu izstrādē un pilnveidē, eksāmenu un diplomdarbu aizstāvēšanas komisijās; • Augstskolas infrastruktūra – ēkas, zeme un tehniskais aprīkojums atrodas augstskolas īpašumā. Izveidota pētniecības infrastruktūra; • Nelielā studējošo skaita dēļ grupās ir plašas iespējas izmantot individuālo pieeju; • Vēsturiski saglabājusies atpazīstama augstskolas specifiskā niša. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nav valsts budžeta finansējuma, ierobežoti resursi jaunu pētniecības projektu īstenošanai un aprīkojuma modernizācijai; • Nepietiekama studējošo un mācībspēku apmaiņa; • Nepilnīga studentu iesaiste dažās pētniecības jomās; • Nepietiekama redzamība starptautiskajos pētniecības tīklos. • Nepietiekama zinātniski pētnieciskā darba rezultātu publicitāte, īpaši starptautiski citējamās izdevumos; • Ierobežotas iespējas komercializēt pētījumu rezultātus.
Iespējas	Draudi
<ul style="list-style-type: none"> • Augstskolai ir liela pieredze un plašas iespējas īstenot kvalifikācijas paaugstināšanas kursus, pārkvalifikācijas un kvalifikācijas uzturēšanas kursus, piesaistot papildu finansējumu; • Palielināt studējošo skaitu no ārvalstīm; • Plašāk attīstīt sadarbību ar ārvalstu augstskolām un organizācijām aviācijas un transporta jomā; • Partnerattiecību attīstība ar industriju un starptautiskām pētniecības institūcijām. • Akadēmiskajam personālam aktīvāk iesaistīties darbā ekspertu padomēs, promocijas padomēs un citās koleģiālajās institūcijās; • Jauno speciālistu pieprasījuma pieaugums, attīstoties transporta nozarei. • ES un starptautisko fondu finansējuma iespējas pētniecības un inovāciju projektos. 	<ul style="list-style-type: none"> • Demogrāfiskās izmaiņas un studentu skaita samazināšanās kas ietekmē studijas un pētniecības kapacitāti. • Skolu absolventu izvēles • iespējas studēt budžeta vietās un ārvalstu augstskolās; • Studentu skaita turpmākās samazināšanās dēļ pastāv risks samazināties kopējam finansējuma apjomam; • Skolu absolventu nepietiekamās vidējas izglītības līmenis; • Straujas tehnoloģiju pārmaiņas un samazināts industrijas sadarbības pieprasījums, kas var novest pie esošo pētījumu novecošanās; • Ģeopolitiskas, regulatīvas izmaiņas un neprognozējams ārējais ietekmes faktori.

RAI stiprās puses ir kvalificēts akadēmiskais un zinātniskais personāls ar starptautisku pieredzi, integrēta pētniecība ar studiju procesu, praktiski orientētas studiju programmas, laba sadarbība ar darba devējiem, attīstīta infrastruktūra un atpazīstama augstskolas niša. Tajā pašā laikā ierobežotais finansējums, nepietiekama studentu un mācībspēku apmaiņa, nepilnīga studentu iesaiste pētniecībā un ierobežota redzamība starptautiskajos tīklos rada vājās puses.

Iespējas institūtam ietver kvalifikācijas paaugstināšanas kursu attīstību, studējošo piesaisti no ārvalstīm, plašāku sadarbību ar starptautiskām augstskolām un industriju, kā arī ES un starptautisko fondu finansējuma iespējas pētniecībā. Savukārt draudus rada demogrāfiskās izmaiņas, studentu skaita samazināšanās, nepietiekama vidējā izglītība, straujas tehnoloģiju pārmaiņas, samazināts industrijas pieprasījums un ģeopolitiskas vai regulatīvas izmaiņas.

Pamatojoties uz SVID analīzi, RAI attīstības pēctecību un 1.sadaļā minētajiem valsts līmeņa plānošanas dokumentiem, ir noteikts RAI Stratēģijas 2021 mērķis un tā sasniegšanai nepieciešamie uzdevumi laika periodā 2021.-2027. gadam.

Mērķis: stiprināt RAI kā starptautiski atzītu lietišķo zinātņu augstskolu ar augstu akadēmisko un pētniecisko kapacitāti, nodrošinot kvalitatīvu, praksē orientētu izglītību un inovatīvu, industrijai pielāgotu pētniecību, kas veicina studentu, akadēmiskā un zinātniskā personāla attīstību un ilgtspējīgu sadarbību ar industriju un starptautiskajiem partneriem.

Mērķa sasniegšanai tiek noteikti šādi galvenie uzdevumi:

- 1) Studiju kursu modernizācija atbilstoši akreditācijas ekspertu rekomendācijām;
- 2) RAI piešķiramo profesionālo kvalifikāciju atbilstība profesijas standartam un ESG standartiem un vadlīnijām;
- 3) Internacionalizācijas veicināšana: ārvalstu studējošo piesaiste, sadarbības pastiprināšana ar ārvalstu augstskolām (konferences, projekti, studējošo apmaiņa u.tml.), sadarbības stiprināšana ar ārvalstu partneriem zinātniski pētnieciskajā darbā, sadarbības aktivizēšana ar Eiropas Aviācijas drošības aģentūru, dalība Erasmus programmā;
- 4) zinātniski pētnieciskā darba stiprināšana: dalība starptautiskos konkursos un pētniecisko grantu apguves procesos, lietišķa rakstura komercprojektu īstenošana, dalība zinātniskajās konferencēs un citos pasākumos, studējošo aktīvāka iesaiste pētnieciskajā darbā;
- 5) Sadarbības ar industriju un starptautiskām pētniecības institūcijām attīstība, lai nodrošinātu pētījumu aktualitāti, finansējuma piesaisti un praktisku rezultātu komercializāciju: jaunu sadarbības partneru identifikācija un piesaiste, esošo sadarbības tīklu stiprināšana, pētījumu aktualitātes nodrošināšana, finansējuma piesaiste pētniecībai, praktisku rezultātu komercializācija;
- 6) Sadarbības aktivizēšana ar darba devējiem: prakses īstenošanā, studiju programmu un studiju kursu pilnveidē, dalība bakalaura darbu un maģistra darbu izstrādes koordinācijā;
- 7) Mācībspēku atjaunināšanas politika: pieņemt darbā ar labām svešvalodas, īpaši angļu valodas zināšanām, vairāk piesaistīt mācībspēkus, kas pašlaik strādā atbilstošā ekonomikas nozarē,

- periodiski atjaunot angļu valodas kursus mācībspēkiem un administratīvajam personālam;
- 8) Studentu zināšanu attīstība vidējās izglītības līmenī 1.studiju gadā;
- 9) Bibliotēkas fondu papildināšana un atjaunošana ar jaunākajiem izdevumiem, īpaši angļu valodā.

5. Stratēģijas īstenošanas rezultātā sasniedzamie galvenie indikatori

Stratēģijas īstenošanas mērķis ir nodrošināt RAI studiju programmu modernizāciju, starptautiskās pievilcības palielināšanu un akadēmiskā personāla pētnieciskās darbības kvalitātes stiprināšanu. Galvenie sasniedzamie indikatori ļauj sistemātiski novērtēt progresu studiju procesu attīstībā, studentu piesaistē, mācībspēku kompetencēs un pētniecības rezultātu integrēšanā mācību procesā. Turklāt pozitīvi veiktie Eiropas Aviācijas drošības aģentūras auditi apliecina augsto kvalitātes un drošības standartu ievērošanu institūtā.

Indikators	2021.	2023.	2027.
Modernizēto studiju kursu skaits	5	10	20
Ārvalstu studentu īpatsvars no studējošo kopskaita, %	30	32	35
Mācībspēku īpatsvars, kas strādā atbilstošā nozarē, %	20	25	30
Pētniecības un zinātniskās darbības kvalitātes konsolidētie indikatori (Pētījumu kvalitāte, Ietekme uz zinātnes jomas attīstību, Pētījumu ekonomiskā ietekme, Pētījumu sociālā ietekme, Pētījumu vide un infrastruktūra, Attīstības potenciāls) gadā uz vienu RAI ievēlēto akadēmiskā personāla pārstāvi	0,7	0,8	1,0
Eiropas Aviācijas drošības aģentūras veikti auditi ar pozitīvu rezultātu	+	+	+

Balstoties uz stratēģijas īstenošanas rezultātiem, tiek sasniegta skaidra progresija studiju kursu modernizācijā, starptautisko studentu piesaistē un akadēmiskā personāla profesionālajā attīstībā. Konsolidētie pētniecības un zinātniskās darbības kvalitātes rādītāji demonstrē stabilu zinātniskās darbības līmeni, savukārt veiksmīgie Eiropas Aviācijas drošības aģentūras auditi apliecina Rīgas Aeronavigācijas institūta atbilstību starptautiskajiem standartiem un stiprina institūta reputāciju kā kvalitatīvu un inovāciju virzītu zinātnisko institūciju (augstskolu).